

GRUDZIEŃ 1981

Tadeusz Kostecki – lat 62. Pierwsza ofiara stanu wojennego. Pracownik wodociągów we Wrocławiu, hydrotechnik, były żołnierz Armii Krajowej i działacz „Solidarności”. Razem ze studentami i profesorami Politechniki strajkował przeciw decyzji gen. Jaruzelskiego. Zginął 15 grudnia po pobiciu przez ZOMO. W jego pogrzebie wzięło udział kilka tysięcy wrocławian.

Józef Czekalski, lat 48; Józef Giza, lat 28; Joachim Gnida, lat 28; Ryszard Gzik, lat 35; Bogumił Kupczak, lat 28; Andrzej Pelka, lat 20; Jan Stawisiński, lat 22; Zbigniew Wilk, lat 20; Zenon Zając, lat 22. Górnicy z katowickiej Kopalni Wujek . Ostrzelani 16 grudnia przez funkcjonariuszy ZOMO. Siedmiu górników zginęło na miejscu, dwóch pozostałych (Joachim Gnida i Jan Stawisiński) zmarło 25 stycznia 1982 r. Zdaniem komunistycznej prokuratury – ZOMO-wcy użyli broni w obronie koniecznej. W wyniku brutalnej akcji ZOMO, ORMO i milicji rannych zostało 21 innych górników.

Antoni Browarczyk – lat 23. Został postrzelony w głowę podczas tłumienia przez milicję i wojsko demonstracji przeciwko ogłoszeniu stanu wojennego w Gdańsku 17 grudnia 1981 r. Nie uczestniczył w demonstracji. Kula trafiła wracającego z praktyk w zakładzie elektromechanicznym Browarczyka na przystanku autobusowym. Zmarł 23 grudnia. Śledztwo umorzono „wobec niewykrycia sprawców nieostrożnego użycia broni”.

STYCZEŃ 1982

Wanda Kołodziejczyk - lat 59. Z więzienia na Rakowieckiej w Warszawie trafiła do szpitala 4 stycznia. Była w stanie agonalnym; parę minut później zmarła. Przyczyną śmierci było ciężkie pobicie. Pierwsza kobieta na liście ofiar podwładnych generałów Jaruzelskiego i Kiszczaka.

LUTY 1982

Franciszek Zdunek - lat 49. Rolnik z Sobolewa (w województwie lubelskim) i przewodniczący Komitetu Budowy Kaplicy w rodzinnej wsi. Zastrzelony 2 lutego 1982 r. przez sierżanta milicji.

Jerzy Karwacki. Pracował w Zakładach Przemysłu Metalowego im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu. Zatrzymany i zabrany przez milicję na przesłuchanie po manifestacji pod pomnikiem poznańskiego Czerwca’56. Z III komisariatu MO nie wrócił. Następnego dnia ciało Karwackiego zostało znalezione przy nasypie tramwajowym na Osiedlu Lecha. Zmarł 13 lutego 1982 r. Pochowany na cmentarzu na Górczynie.

MARZEC 1982

Wojciech Cieślewicz - lat 29. Absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, dziennikarz. Pisywał do „Merkurysa” i „Przeglądu Sportowego”. Dwa dni przed rozpoczęciem pracy w „Głosie Wielkopolskim” – 13 lutego 1982 r. – został pobity przez oddział ZOMO. Zmarł 2 marca 1982 r. Pobicie miało miejsce w pobliżu mostu Teatralnego przy ul. Fredry w Poznaniu. Po podwójnej trepanacji czaszki aż do śmierci nie odzyskał przytomności. W decyzji o umorzeniu śledztwa napisano, że Cieślewicz zmarł "w następstwie urazów zadanych przez funkcjonariuszy MO w czasie interwencji w dniu 13 lutego 1982 r.". W czerwcu Wojciech Cieślewicz miał wziąć ślub.

KWIECIEŃ 1982

Wojciech Cielecki - lat 19. Zginął 2 kwietnia 1982 r. w Białej Podlaskie bez żadnego powodu. Gdy wracał wieczorem do domu, został zatrzymany przez dwóch pijanych żołnierzy. Szturchany i bity zaczął uciekać. Schronił się przed oprawcami na podwórku posesji, z której przegnał go właściciel. Gdy wrócił na ulicę, ponownie wpadł w ręce żołnierzy. Długo bity Cielecki zginął od strzału w głowę.

Mieczysław Rokitoski - lat 47. Mieszkaniec Przemyśla, został zatrzymany przez milicję pod zarzutem rozpowszechniania nielegalnych książek i ulotek. Śmiertelnie pobity w zakładzie karnym przez współwięźniów, zachęcanych do tego przez strażników. Zmarł 3 kwietnia 1982.

Stanisław Kot. Inżynier zakładów mięsnych w Rzeszowie, został pobity przez patrol ZOMO podczas manifestacji ulicznej 31 marca. Zmarł 3 kwietnia 1982 r.

MAJ 1982

Władysław Durda. Ślusarz. Podczas rozpędzania demonstracji 3 maja w Szczecinie pod oknami mieszkania Durdy milicja użyła gazów łzawiących. Funkcjonariusze nie zezwolili żonie Durdy na wezwanie pogotowia – mężczyzna zmarł następnego dnia.

Mieczysław Radomski - lat 56. Ślusarz, pracował dla firmy Unitra-Unim w Warszawie. Działacz „Solidarności”. Zmarł 3 maja z powodu obrażeń odniesionych podczas obchodów rocznicy Konstytucji. Ciało znaleziono dopiero po dwóch dniach, okoliczności jego śmierci do dziś nie zostały wyjaśnione.

Joanna Lenartowicz - lat 19. Podczas demonstracji 3 maja w Warszawie została brutalnie pobita przez ZOMO. Zmarła 5 maja.

Adam Szulecki - lat 32. Mieszkaniec Warszawy, został skatowany podczas demonstracji trzeciomajowej. Zmarł w szpitalu 9 maja.

Piotr Majchrzak - lat 19. Uczeń Technikum Ogrodniczego w Poznaniu. Zatrzymanego 11 maja około 21 na ul. Fredry przy kościele Najświętszego Zbawiciela Majchrzaka brutalnie pobiło kilkunastu funkcjonariuszy ZOMO i WSW. Zmarł 18 maja na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, operowany przez lekarza ze szpitala MSW. Nie odzyskał przytomności. 21 maja odbył się manifestacyjny pogrzeb. Po śmierci Piotra Majchrzaka ludzie generała Kiszczaka straszili i szykanowali rodzinę chłopca. Śledztwo umorzono z powodu braku świadków. Młodszy brat Piotra Majchrzaka – Radosław – był do niedawna prezesem klubu piłkarskiego Lech Poznań.

CZERWIEC 1982

Emil Barchański - lat 17. Jedna z najmłodszych ofiar stanu wojennego. Uczeń Liceum im. Mikołaja Reja w Warszawie. 10 lutego razem z kolegami oblał farbą i podpalił pomnik Feliksa Dzierżyńskiego, 3 marca zatrzymany przez SB podczas drukowania pism podziemnego

wydawnictwa. W areszcie bity i zmuszany do składania fałszywych zeznań, podczas procesu przed sądem dla nieletnich odwołał swoje zeznania i zaznaczył, że grożono mu śmiercią. Dzięki jego zeznaniom starsi koledzy uniknęli kary pozbawienia wolności, a on sam dostał opiekę kuratora. Śledzony i straszony przez SB. Zginął 3 czerwca. Trzy dni później jego ciało wydobyto z Wisły.

LIPIEC 1982

Włodzimierz Lisowski - lat 67. Pobity 13 maja przez milicję podczas demonstracji w Krakowie. Zmarł równo dwa miesiące później z powodu odniesionych obrażeń wewnętrznych.

SIERPIEŃ 1982

Mieczysław Poźniak - lat 26. Robotnik z lubińskiego Elektromontażu. 31 sierpnia brał udział w antykomunistycznym wiecu, brutalnie spacyfikowanym przez pluton ZOMO z Legnicy. Funkcjonariusze ZOMO otworzyli ogień do tłumu, raniąc kilkanaście osób i zabijając trzech demonstrantów. Mieczysław Poźniak zmarł na miejscu.

Andrzej Trajkowski - lat 32. Elektryk z Lubina. Zginął wraz z Mieczysławem Poźniakiem. Osierocił czworo dzieci.

Piotr Sadowski - lat 32. Pracownik Portu Gdańskiego. 31 sierpnia uciekał przed milicjantami, którzy pacyfikowali demonstrację w centrum Gdańska. Przewrócił się i stracił nieprzytomność. Zmarł w wyniku zatrucia gazem łzawiącym. Żaden z funkcjonariuszy nie próbował udzielić mu pomocy.

WRZESIEŃ 1982

Tadeusz Woźniak - lat 49. Robotnik pracujący w Energetyce w podwrocławskiej Siechnicy. 31 sierpnia skatowany we Wrocławiu przez oddział ZOMO podczas demonstracji. Zmarł następnego dnia w szpitalu.

Kazimierz Michalczyk - lat 27. Tokarz. Zmarł 2 września w wyniku ran odniesionych podczas demonstracji ulicznej we Wrocławiu. Osierocił dwójkę małych dzieci.

Eugeniusz Wiłkomirski - lat 52. Pobity przez ZOMO 1 września podczas demonstracji w Częstochowie. Zmarł dwa dni później.

Michał Adamowicz - lat 28. Elektryk, działacz „Solidarności”. Trzecia ofiara – po Mieczysławie Poźniaku i Andrzeju Trajkowskim – brutalnej pacyfikacji wiecu w Lubinie 31 sierpnia. Znalazł się w szpitalu z raną postrzałową na głowie. Zmarł 5 września. Osierocił dwoje dzieci.

Stanisław Rak - lat 35. Zegarmistrz, śmiertelnie pobity w Kielcach przez milicję podczas demonstracji 31 sierpnia. Zmarł 7 września.

Zdzisław Jurgielewicz - lat 29. Pracownik ZSO Polam Wilkasy. Pobity na komendzie MO w Giżycku, zmarł w szpitalu 21 września.

PAŹDZIERNIK 1982

Adam Grudziński - lat 36. Pracownik Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Internowany w Załężu. W czerwcu 1982 r. stanął tam w obronie więzionego kolegi z opozycji. Pobity przez milicję, zmarł kilka miesięcy później w szpitalu.

Bogdan Włosik - lat 20. Elektryk w krakowskiej Nowej Hucie, uczeń technikum wieczorowego. Zginął podczas demonstracji 13 października od kuli esbeka Andrzeja Augustyna. W pogrzebie wzięło udział 20 tysięcy osób. Morderca Włosika po obaleniu komunizmu został skazany na 10 lat więzienia, wyszedł na wolność po odbyciu połowy kary.

Kazimierz Majewski - lat 46. Delegat na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Po wprowadzeniu stanu wojennego szykanowany przez SB. Grożono mu pobiciem i śmiercią jego żony oraz dzieci, namawiano do współpracy z bezpieką. Brutalne i ciągłe przesłuchania przez milicję i SB doprowadziły go do załamania nerwowego. Popęłił prawdopodobnie samobójstwo, choć okoliczności jego śmierci do dziś nie zostały wyjaśnione.

LISTOPAD 1982

Stanisław Królik - lat 39. Pracownik warszawskiej Foto-Optyki. Pobity przez ZOMO 10 listopada, gdy czekał na przystanku na autobus. Zmarł sześć dni później.

Wacław Kamiński - lat 32. Spawacz na Wydziale K-2 Stoczni Gdańskiej. Trafiony w głowę petardą gazową podczas demonstracji 11 października. W drodze do szpitala zatrzymany i pobity brutalnie przez ZOMO. Zmarł w szpitalu 28 listopada.

STYCZEŃ 1983

Zbigniew Simoniuk - lat 33. Działacz białostockiego Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania oraz NSZZ "Solidarność". Jeszcze przed wprowadzeniem stanu wojennego bity i maltretowany przez ludzi gen. Kiszczaka (m.in. obłany płynem łatwopalnym i podpalony). Po wprowadzeniu stanu wojennego internowany i więziony, dwukrotnie uciekał z rąk bezpieki. Według oficjalnej wersji popełnił samobójstwo, wieszając się 8 stycznia 1983 r. w celi.

Zenon Błeszczyński - lat 24. Robotnik w bydgoskim Gazomontażu. Pobity zaraz po świętach Bożego Narodzenia w 1982 r. w areszcie śledczym, zmarł w szpitalu 13 stycznia następnego roku.

LUTY 1983

Ryszard Kowalski - lat 44. Przewodniczący NSZZ „Solidarność” w Hucie Katowice. Szykanowany i śledzony przez SB. Zaginął 7 lutego 1983 r. Prawie dwa miesiące później – 31 marca – jego ciało wyłowiono z rzeki.

MARZEC 1983

Jan Ziółkowski - lat 56. Współpracownik Komitetu Budowy Pomnika Ofiar Czerwca '56. Pobity 1 marca przez poznańskich milicjantów. Do zdarzenia doszło na komisariacie. Ziółkowski zmarł cztery dni później.

Józef Larysz, lat 41. Pracownik ELWRO w Pszczynie, działacz NSZZ „Solidarność”. W czasie stanu wojennego internowany. Zmarł pobity przez milicjantów podczas przesłuchania na komendzie.

Bogusław Podboraczyński - lat 21. Działacz „Solidarności” z Nysy. Zamordowany w marcu 1983 r. przez MO. Jego ciało znaleziono w rzece dopiero 30 kwietnia.

KWIECIEŃ 1983

Zbigniew Szymański - lat 29. Mieszkał w Hannie (woj. bielsko-podlaskie). Pobity śmiertelnie przez dwóch młodych funkcjonariuszy ZOMO.

MAJ 1983

Ryszard Smagur - lat 29. Introligator. Zginął 1 maja 1983 roku w Nowej Hucie ugodzony w szyję pociskiem z gazem łzawiącym. Karetka jadąca mu na pomoc została ostrzelana przez funkcjonariuszy ZOMO. Pochowany w Grąbławie.

Grzegorz Przemyk - lat 19. Śmiertelnie pobity przez ZOMO. Do zbrodni doszło 12 maja, gdy chłopak świętował zdaną maturę. Przemyk – syn opozycyjnej poetki Barbary Sadowskiej – zmarł dwa dni później. Jeden z lekarzy stwierdził, że nigdy przedtem nie widział tak rozległych obrażeń wewnętrznych. Jedno z najgłośniejszych morderstw okresu stanu wojennego.

CZERWIEC 1983

Zdzisław Miąsko - lat 29. Rolnik z podwarszawskiego Okuniewa. Pobity na posterunku MO przez funkcjonariuszy. Zmarł 3 czerwca.

Jerzy Marzec - lat 21. Pracownik wrocławskich kolei. Pobity przez MO w dniu wizyty Jana Pawła II we Wrocławiu. Oficjalna przyczyna śmierci: zachłyśnięcie się krwią.

SIERPIEŃ 1983

Jacek Stefański - lat 25. Muzyk z Gdańska, po jego tragicznej śmierci jego bracia (także muzycy) występowali pod nazwą „Bez Jacka”. Zmarł 9 sierpnia, pobity tydzień wcześniej przez „nieznanych sprawców”, a więc podwładnych gen. Kiszczaka. Po śmierci chłopaka SB naciskała na jego rodzinę, by nie próbowała na własną rękę dochodzić okoliczności zgonu.

Andrzej Grzywna - lat 62. Skatowany przez milicjantów w areszcie. Zmarł 29 sierpnia, kilka godzin po pobiciu.

Włodzimierz Witkowski – lat 31. Fizyk, brał udział w demonstracji we Wrocławiu 31 sierpnia.

Jego zwłoki znaleziono tydzień później pod Oleśnicą, wisały na drzewie.

WRZESIEŃ 1983

Janina Drabowska - lat 63. Zmarła w wyniku obrzęku płuc, spowodowanego zmasowanym użyciem przez ZOMO gazu łzawiącego podczas opozycyjnej demonstracji 31 sierpnia w Nowej Hucie.

LISTOPAD 1983

Henryk Wasiluk - lat 28. Opozycjonista z Gorzowa Wielkopolskiego, wiele miesięcy szykanowany przez SB. Tuż przed nakazaną przez władze eksmisją z mieszkania dokonał demonstracyjnego samospalenia.

(opracowane na podstawie listy Komitetu Helsińskiego, ustaleń IPN oraz materiałów archiwalnych i prasowych)